

beline

Vljudno vabljeni v četrtek, **17. 9. 2026, ob 18. uri** v
Finžgarjevo galerijo, Kolezijska 1, na otvoritev razstave
arhitekta Roberta Potokarja in predstavitev njegove
nove knjige **beline**.

Razstava bo odprta do 3. 10. 2026. Delovni čas:
sreda od 10.00 - 12.00 oz. po dogovoru na 031 797 724.

Četrtna skupnost

Trnovo

Mestna občina

Ljubljana

DFG

Župnija Lj. Trnovo

Arhitekturna risba med navdihom in projektom

Robert Potokar je posebne sorte arhitekt, takih skoraj ne delajo več: z vsemi svojimi talenti in potenciali je priromal od nekod iz prejšnjega stoletja in pogumno stopa tudi skozi novo, povsem digitalno stoletje, ne da bi pozabil na svoje analogne darove.

Robi sicer ni le vodja zelo uspešnega, za slovenske razmere velikega biroja, ki si ga je nekoč delil z Vojtehom Ravnikarjem, temveč je tudi pedagog – poučuje na fakulteti za arhitekturo v Mariboru; prav tako je pisec raznolikih strokovnih vodnikov (po navadi skupaj s svojo prav tako kreativno soprogo Špelo), je tudi zelo dober fotograf in ne nazadnje – in to je tema naše razstave in knjige – odličen arhitekturni risar.

Torej arhitekt z razvejano produkcijo in kulturno širino, kakršno komaj še kje srečamo – naj bo doma ali v tujini – a je bila v prejšnjem stoletju še prisotna, tako pri Plečniku kot tudi pri Fabianiju, Vurniku, Edvardu Ravnikarju in nekaterih njegovih učencih ter pri Marku Mušiču. Premogli so jo tudi klasiki sodobnejše arhitekture, kot npr. Karl Friedrich Schinkel, Otto Wagner, Frank Lloyd Wright, Alvar Aalto, Le Corbusier, Oscar Niemeyer, Aldo van Eyck, Gottfried Boehm, Joern Utzon, Sverre Fehn, Balkrishna Doshi in drugi. Morda tudi bolj osebni, negenerični sodobni arhitekti po svetu še prakticirajo več disciplin hkrati (projektiranje, poučevanje, risanje, publiciranje ...), a imajo za tako paleto dejavnosti večinoma kadrovsko in finančno boljše pogoje, kot jih ima arhitekt v naši domovini. Zato lahko npr. Peter Zumthor, Glenn Murcutt, arhitekti birojev O'Donnell & Tuomey in Grafton Architects,

Niall McLaughlin, Steven Holl, Vang Šu, Alejandro Aravena, Alvaro Siza, Renzo Piano, Smiljan Radić, Cino Zucchi in drugi tudi skozi risbo razvijajo svoj osebni arhitekturni izraz. Pri nas pa marsikomu še vedno ni jasno, da arhitektura spada pod kulturo in v najboljših primerih seže tudi v polje umetnosti (čeprav mora zadostiti tudi kupu vedno bolj sofisticiranih tehničnih veščin in parametrov).

A Robi v svojih »prostočasnih« dejavnostih ni aktiven le zasebno in amatersko, temveč se jih loteva tako, da jih slej ko prej deli tudi z zainteresirano javnostjo, kar pomeni, da svoja dela z veseljem razstavlja – od arhitekture do fotografij ali risb – a ne le to, s pomočjo vseh sodelujočih jih tudi zgošča v knjige, to relikvijo prejšnjih stoletij, ki jo še vedno tako radi vzamemo v roke in ki je nobena digitalna revolucija, vključno z umetno inteligenco, ne bo mogla nikoli res nadomestiti. Nekateri si še vedno želimo začutiti papir pod prsti, listati žlahtne knjige s krasnimi podobami in tehtnimi teksti, v stanovanju videti polico dobrih knjig, ki mu podarjajo dušo in telo. Robi torej nima le idej in ne gradi le hiš, temveč ima tudi voljo in moč, da se loteva dopolnilnih projektov, s katerimi svojo ustvarjalnost preliva v knjižne realizacije. Pred nekaj leti nas je najprej presenetil s svojo obsežno in dobro oblikovano fotografsko monografijo Krajine (Landscapes), a tu se stvar ni ustavila, ustvarjal je še naprej. Sledila je krasna knjiga njegovih popotnih razglednic v obliki akrilov ali akvarelov, ki so na naslove srečnih prejemnikov potovale z različnih koncev sveta. Tudi tu se kreativec ni ustavil: v pričujoči publikaciji nas preseneča še s svojimi arhitekturnimi risbami.

Znotraj jezika arhitekturne risbe je Potokarjev razpon prav tako širok: morda lahko pričnemo z najbolj intimnimi, popotnimi skicami, ki jih na rajzah počasi nabira v svojih miniaturnih skicirkah. Za objavo je izbral tri raznolike potovalne destinacije, obiskane v letih 2010 (Toskana), 2014 (Nizozemska in Nemčija) ter 2024 (pot po Severni Ameriki). Robijeva urejenost in sistematičnost se kažeta tudi v

teh drobnih dnevniških pričevalcih: običajno je na eni strani bloka njegova risba, na drugi pa zapis na temo izbrane lokacije oziroma arhitekture, ki jo upodablja. Risba je drobna, a hkrati zelo živa, avtor jo praviloma naknadno pobarva z akvarelnimi barvami. Te risbe imajo poseben značaj, izhajajo iz Ocvirkove šole arhitekturne skice, kar pomeni, da so po svoji naravi deskriptivne, perspektivne in narativne. Popotni utrinki – od vedut prek stavb in detajlov pa tja do tlorisov ali prerezov – spregovorijo o Robijevem natančnem opazovanju sveta, ki ga obkroža, ter sposobnosti, da te izkušnje prenese na papir tako, da jih lahko deli tudi z drugimi oziroma da so podobe dovolj samorazlagalne, da si jih lahko kdorkoli ogleda in jih razume tudi sam, s skicirko v roki.

Druga vrsta risb, ki nam jih Robi predstavi, zajema »klasične« delovne arhitekturne risbe objektov, interierjev ali opreme za projekte, ki jih z birojem načrtuje. Tudi tu ne moremo mimo njegove veščine, natančnosti in načina, kako zna s svojo izurjeno roko ujeti pravo mero in pravo merilo, kjer je treba, pa seveda vključuje tudi mere, napotke v besedi in jasne principe perspektive. To velja tako za večje kot tudi za manjše projekte, kot je bila npr. oprema pisarn za podjetje Reflex – in kjer več od tega, kar je narisano, izvajalec pravzaprav skoraj ne potrebuje: Robijeve risbe so za dobrega mojstra hkrati tudi že natančno navodilo za izvedbo!

Iz rahlo drugačnega žanra so skice in risbe za večji objekt v Šmartnem, kjer se srečamo z relativno sproščenimi perspektivnimi fragmenti, ki iščejo rešitve za izbrani arhitekturni element, tu npr. za zanimivo, skoraj skulpturalno igro volumnov. To so prave arhitekturne študije, kjer si avtor z mnogih zornih kotov ogleduje in preoblikuje želeno obliko, ki bo slej ko prej, če bo vse po sreči, postala tudi resničnost. Tu ne gre več za reprezentacijo in zrcaljenje resničnosti, kot npr. pri popotnih skicah, temveč za vstop v imaginarno, ki se nam razkriva v nezaključenih, a zelo pripovednih torzih.

Pri osnovni šoli v Postojni je risba spet v malo drugačni funkciji in obliki. Na enem listu papirja formata A4 Robi zelo umerjeno, v pravih proporcih in v ubrani kompoziciji z vsemi elementi celote izriše skoraj vso zgodbo projekta: od situacije, skozi katero dojamemo umestitev na lokacijo, prek različnih diagramov, ki predstavijo nekatere principe predlagane rešitve, do nazornega prereza in zelo pripovednih dvostranskih aksonometrij ter nazadnje še fasade in zelo učinkovite perspektivne skice. Na ta način šola skoraj že zaživi pred nami!

Zadnji niz risb, ki si jih ogledujem, pripada projektu za vabljeni natečaj za Balaševičev muzej v Novem Sadu. Lahko bi rekli, da te skice sodijo v inicialno fazo projekta, v kateri se oblikotvorje objekta še intenzivno išče, zato so bolj sproščene in tekoče – za razliko od risb prejšnjih kategorij, pri katerih postopke risanja nadzoruje ratio, so te narejene v strastnem zamahu. Tudi predlagana rešitev je zelo zanimiva, tako v funkcionalnem smislu, kar lahko razberemo iz dveh programskih tlorisov objekta, kot tudi v oblikovanju volumna: nad mirujočem pravokotnem volumnu pritličja se v nadstropju razigra sproščena kompozicija koničnih prstov, ki previsevajo prek nadstropne ploščadi. Učinkovita kompozicijska napetost in dualizem spominjata na šarmantni razpon Đorđevih pesmi, ki segajo od umirjenih ljubezenskih balad do dinamičnih vojvodinskih poskočnic. Potokarjeva linija in dodane barve temu notranjemu ritmu glasbe dobro sledijo s prevajanjem v arhitekturno formo.

Če bomo v naši stroki – kljub vse težjim časom tako rekoč na vseh področjih bivanja, v svetu in doma – še naleteli na takšne entuziaste, kot je Robi, ki z razmišljanjem in čutečo roko sledi svojim sanjam, bo še obstajalo upanje, da bosta arhitektura in svet nasploh lahko preživela.

Aleksander Saša Ostan

Robert Potokar (1965) je arhitekt in vodja arhitekturnega biroja Ravnikar Potokar, ki ga je ustanovil z Vojtehom Ravnikarjem. S soavtorji je na javnih arhitekturnih natečajih prejel že 30 prvih nagrad in številne nagrajene projekte tudi izvedel; zanje je med drugim dvakrat prejel priznanje Piranesi, petkrat zlati svinčnik ZAPS in tudi leseno ikono za najboljšo javno leseno gradnjo. Od leta 2010 je gostujoči predavatelj na Fakulteti za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo v Mariboru, kjer je leta 2015 pridobil naziv docenta. Že več kot petindvajset let soustvarja srednjeevropsko arhitekturno revijo Piranesi, od leta 2010 je tudi njen odgovorni urednik.

Skupaj s Špelo Kuhar sta ustvarila številne arhitekturne in tudi knjižne projekte, med drugim sta leta 2008 izdala arhitekturni vodnik Gremo v mesto Ljubljana, leta 2020 je pri založbi Beletrina izšla njuna knjiga Zgodbe slovenske arhitekture. Leta 2024 sta pri isti založbi izšla vodnika Slovenija osebno in Ljubljana osebno. Vse štiri publikacije so izšle tudi v angleškem jeziku.

V prostem času se posveča risanju, slikanju razglednic in fotografiji, leta 2023 je imel razstavo **krajine** v galeriji Dessa in predhodno izdal istoimensko fotografsko knjigo. V okviru Piranskih dni arhitekture je novembra 2024 v galeriji sv. Donat v Piranu predstavil **piranske krajine**, izbrane fotografije Pirana. Leta 2024 je razstavljal svoje slikane razglednice v galeriji Graščine Duplje, ob tem pa izdal knjigo z naslovom **modrine**. Ob razstavi prostoročnih skic v Finžgarjevi galeriji leta 2026 pa je izdal najnovejšo knjigo z naslovom **beline**.

Robert Potokar
beline

Razstava prostoročnih skic arhitekta Roberta Potokarja
Finžgarjeva galerija v Trnovem
17.9.2026 – 3.10.2026

Skice in zapisi v dnevniku so iz let 1993, 2000 in 2003, medtem ko so bile projektne in študijske skice večinoma narisane v prostorih biroja v zadnjih petindvajsetih letih, od leta 2003 do vključno maja 2026. Tretji sklop predstavljajo potovalne skice, nastale med letoma 2010 in 2025 na različnih potovanjih po svetu.

Skice, risbe in besedila
Robert Potokar

Zasnova razstave
Robert Potokar, Mina Gutović

Producent razstave
Društvo Finžgarjeva galerija,
Ravnikar Potokar arhitekturni biro d.o.o.,
Ustanova Fundacija Piranesi

Priprava in obdelava skic
Brigita Ahačič

Uvodno besedilo
Aleksander Saša Ostan

Pregled besedil
Špela Kuhar

Grafično oblikovanje
Ivan Ilić

Tisk plakatov
Medioplan 8 d.o.o.

Galerija
Finžgarjeva galerija, Kolezijska 1, Ljubljana